

From
the People of Japan

Проект
підтримки

Швеція
Sverige

Вебдоступність сайтів державних органів влади

Звіт за результатами
моніторингу

Моніторинг проведено за підтримки Уряду Японії в межах проєкту «Цифрові, інклюзивні, доступні: підтримка цифровізації державних послуг в Україні» (Проєкт підтримки Дія), що реалізується Програмою розвитку ООН в Україні у партнерстві з Міністерством цифрової трансформації України за фінансування Швеції. Думки, висновки чи рекомендації, викладені в цьому документі, належать автору і не обов'язково відображають погляди Програми розвитку ООН в Україні, Урядів Швеції та Японії та / або Міністерства цифрової трансформації України.

Автор звіту: Дмитро Попов, консультант із питань цифрової доступності в ПРООН в Україні, директор ТОВ «Лабораторія цифрової доступності», експерт із цифрової доступності в ПОГ «Ресурсний центр «Безбар'єрна Україна», ГС ВГО «Національна Асамблея людей з інвалідністю України», сертифікований спеціаліст Міжнародної асоціації фахівців з вебдоступності (IAAP WAS), член Ради з питань цифрової доступності для осіб з інвалідністю при Міністерстві цифрової трансформації України.

Жодна частина цього документа не може бути відтворена, збережена в пошуковій системі або передана в будь-якій формі та будь-якими засобами (зокрема електронними чи механічними), шляхом відеозапису або іншим чином без попереднього дозволу Програми розвитку ООН та / або Міністерства цифрової трансформації України.

Зміст

Вступ	4
Методологія дослідження	6
Резюме дослідження.....	7
Висновки та рекомендації.....	11
Технічні рекомендації щодо усунення причин недосягнення складових	11
Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 1 «Достатня контрастність тексту»	11
Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 2 «Наявність альтернативного тексту для всіх зображень»	12
Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 3 «Наявність доступного тексту для всіх гіперпосилань».....	12
Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 4 «Наявність текстових міток для всіх кнопок».....	13
Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 5 «Наявність текстових міток для полів форм»	13
Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 6 «Програмне визначення основної мови сторінки».....	13
Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 7 «Відсутність помилок у кодї сторінки»	14
Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 8 «Надання механізму для швидкого переходу до основного вмісту сторінки»....	14
Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 9 «Маркування фокуса клавіатури»	15
Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 10 «Підтримка керування за допомогою клавіатури».....	15
Додаток 1. Технічний звіт за результатами моніторингу.....	16
Додаток 2. Методика моніторингу базової доступності.....	23

Вступ

Цей звіт відображає результати моніторингу доступності 100 державних онлайн-ресурсів, який вже третій рік поспіль здійснюється з метою оцінювання стану доступності вебсайтів державних органів влади для виявлення недоліків і надання допомоги в їх усуненні.

Моніторинг проведено за спеціальною методикою, розробленою на замовлення Програми розвитку ООН (UNDP) в Україні у 2021 році. Методика базується на принципах Настанов з доступності вебмісту (Web Content Accessibility Guidelines, WCAG) — найпоширеніших у світі рекомендацій з оцінювання вебдоступності. Методика містить вичерпні, зрозумілі та прості для виконання інструкції, які органи державної влади можуть ефективно використати для оцінювання базової доступності своїх вебсайтів, їх вмісту або цифрових послуг, що надаються на цих сайтах. Усю методикою викладено у Додатку 2 до цього звіту.

У партнерстві з Міністерством цифрової трансформації України UNDP в Україні активно сприяє розвитку цифрової доступності в державі. Зокрема, починаючи з 2021 року спільними зусиллями:

- ухвалено національний стандарт з вебдоступності — ДСТУ EN 301 549:2022, який повністю дублює однойменний європейський стандарт, заснований на принципах та критеріях WCAG 2.1. Однією з головних цілей ухвалення стандарту є наближення нашого законодавства до міжнародних вимог;
- розроблено офіційний [український переклад WCAG 2.1.](#), щоб спростити використання цих настанов для вітчизняних розробників та державних службовців, відповідальних за створення та модернізацію публічних онлайн-ресурсів;
- створено освітній серіал [«Вебдоступність»](#) для публічних службовців на платформі «Дія.Освіта» та опубліковано [«Короткий посібник з вебдоступності»](#) на основі його матеріалів;
- проведено соціологічне опитування та низку аналітичних досліджень, спрямованих на визначення потреб людей з інвалідністю щодо цифрових послуг, ключових напрямків державної політики у цій сфері, інституційних механізмів регулювання цифрової доступності на урядовому рівні та інструментів моніторингу й контролю за дотриманням установлених вимог щодо вебдоступності. Матеріали цих досліджень розміщені на порталі [Дія.Безбар'єрність](#);
- розроблено [Постанову КМУ №757](#) «Деякі питання доступності інформаційно-комунікаційних систем та документів в електронній формі», відповідно до норм якої усі вебсайти та мобільні застосунки органів виконавчої влади, а також електронні документи, що розміщені на цих ресурсах, мають відповідати вищезгаданому ДСТУ EN 301 549:2022;
- проведено кілька етапів тренінгів для публічних службовців різних рівнів з метою підвищення їхньої обізнаності щодо створення доступного інтерфейсу та контенту (вебмісту) сайту. Станом на грудень 2023 року відповідне навчання пройшли понад 800 представників органів влади.

Результати моніторинрів упродовж трьох років хоч і підтверджують помітні зрушення у царині дотримання вимог доступності розпорядниками державних вебресурсів, та при цьому засвідчують потребу більш централізованого та системного підходу до адміністративно-інституційних заходів регулювання вимог вебдоступності на державному рівні, а також активізації інформаційно-освітніх заходів.

Окрім того, на сьогодні вимоги щодо цифрової доступності в Україні охоплюють вебресурси, мобільні застосунки та електронні документи лише органів державної виконавчої влади та підконтрольних їм установ. Тобто для органів місцевого самоврядування та приватного сектору вони мають суто рекомендаційний характер. До того ж, вимоги не поширюються окремо на електронні послуги, як це наразі регламентується у країнах ЄС «Європейським актом про доступність» (Директива 2019/882, яка набуде чинності 28 червня 2025 року).

Тож уряду України доцільно й надалі провадити гармонізацію внутрішнього законодавства із європейськими стандартами та вимогами, що передбачає окреслення функцій інституційного забезпечення, розширення сфери впливу вимог щодо цифрової доступності, здійснення контролю за виконанням вимог та регулярних моніторингових заходів шляхом доповнення нормативно-правової бази щодо цифрової безбар'єрності. З огляду на [найкращі практики країн ЄС](#) найбільш слушним кроком видається розробка окремого законопроєкту з питань цифрової безбар'єрності.

Важливо зазначити, що у жовтні 2023 року Консорціум всесвітнього павутиння (W3C) схвалив оновлену версію Настанов з доступності вебвмісту — WCAG 2.2. Ця версія містить незначні доповнення до попередньої версії 2.1, зокрема 9 нових критеріїв успішності, які стосуються доступної довідки, відображення фокуса клавіатури, розміру активної ділянки та вимог до доступної авторизації. Міжнародні стандарти доступності, а також український ДСТУ EN 301 549:2022 певний час будуть посилатися на версію WCAG 2.1, а перехід до WCAG 2.2 буде поступовим і не потребуватиме значних змін у вимогах щодо доступності. Тож методика, що використовується для здійснення моніторингу, залишається актуальною.

Методологія дослідження

Методика моніторингу доступності державних сайтів передбачає перевірку показника базової доступності з використанням автоматичного сканування сайту за допомогою спеціальних інструментів (наразі використовується плагін Accessibility Insights for Web) і проведення простих ручних тестів. Процедура моніторингу не вимагає спеціальних знань.

Показник базової доступності містить такі складові:

1. Достатня контрастність тексту.
2. Наявність альтернативного тексту для всіх зображень.
3. Наявність доступного тексту для всіх гіперпосилань.
4. Наявність текстових міток для всіх кнопок.
5. Наявність текстових міток для полів форм.
6. Програмне визначення основної мови сторінки.
7. Відсутність помилок у кодї сторінки.
8. Надання механізму для швидкого переходу до основного вмісту сторінки.
9. Маркування фокуса клавіатури.
10. Підтримка керування за допомогою клавіатури.

Ступінь досягнення показника та його складових вимірюється на основі оціночних даних, отриманих у результаті візуального огляду сторінок сайту, та аналізу коду сторінок сайту за допомогою спеціальних плагінів, призначених для перевірки доступності.

Для перевірки складових 1–7 у цьому моніторингу використовувався автоматичний аналіз вебсторінки за допомогою розширення Accessibility Insights¹ для браузера Google Chrome. Складові 8–10 перевіряються вручну.

Якщо за оціночними даними складова показника:

- 1) **досягнута** – проставляється коефіцієнт вимірювання складової показника «1». У такому випадку оцінка дорівнює 1 балу;
- 2) **не досягнута** або оціночні дані відсутні — проставляється коефіцієнт вимірювання показника «0». У такому випадку оцінка дорівнює 0 балів.

Показник базової доступності дорівнює сумі балів за всіма його складовими. Мінімальне значення показника — 0 балів; максимальне значення — 10 балів.

На основі показника базової доступності розраховується рівень базової доступності сайту:

0–3 бали	Низький рівень
4–6 балів	Середній рівень
7–8 балів	Достатній рівень
9–10 балів	Високий рівень

¹ Accessibility Insights for Web — розширення для Chrome і нового Microsoft Edge, яке допомагає знаходити та виправляти проблеми зі спеціальними можливостями у вебпрограмах і на сайтах. Додаткова інформація та завантаження за посиланням: <https://accessibilityinsights.io/docs/en/web/overview/>.

Резюме дослідження

Під час дослідження, проведеного з 1 жовтня до 30 листопада 2023 року, проаналізовано доступність 100 вебсайтів органів виконавчої влади центрального та місцевого рівнів, враховано показник базової доступності цих сайтів, а також виконано порівняння результатів цього моніторингу з результатами аналогічних досліджень за 2022 та 2021 роки.

Зазначимо, що у вибірці 2023 року відбулися незначні зміни: 1 вебсайт замінено через ліквідацію сервісу і ще 4 вебсайти замінені на інші, які містять важливі для громадян сервіси.

За результатами моніторингу 3 зі 100 сайтів отримали максимальні 10 балів як оцінку базової доступності. Високий рівень базової доступності мають 4% вебсайтів (що на 1% більше, ніж у 2022 році), достатній рівень — 18% вебсайтів (на 1% більше, ніж у 2022 році), середній рівень — 51% вебсайтів (на 2% менше, ніж у 2022 році) і низький рівень незмінно мають 27% вебсайтів. Порівняння з результатами 2022 року наведено в таблиці 1. Детальні результати моніторингу викладено у Додатку 1 до цього звіту.

Таблиця 1. Розподіл вебсайтів за рівнями базової доступності

Рівень доступності	Відсотки у 2022 році	Відсотки у 2023 році
Високий	3%	4%
Достатній	17%	18%
Середній	53%	51%
Низький	27%	27%

Високий рівень доступності мають чотири сайти:

- портал «Дія.Безбар'єрність» (<https://bf.dia.gov.ua>) — 10 балів;
- сайт Вінницької обласної військової адміністрації (<https://www.vin.gov.ua/>) — 10 балів;
- сайт Львівської обласної військової адміністрації (<https://loda.gov.ua/>) — 10 балів;
- сайт Харківської обласної військової адміністрації (<https://kharkivoda.gov.ua>) — 9 балів.

Зазначимо, що один із лідерів 2022 року — «Електронний кабінет перевізника», що працював за адресою e-services.dsbt.gov.ua, — нині перебуває у стані ліквідації, тому був виключений з моніторингу. Однак за підсумками 2023 року кілька обласних військових адміністрацій підвищили рівень базової доступності своїх сайтів до високого, тому загальна кількість вебсайтів із високим рівнем усе одно зросла. Найчастіше проблеми доступності пов'язані з недосягненням п'яти з десяти складових показника базової доступності, а саме: надання механізму для швидкого переходу до основного вмісту сторінки; достатня контрастність тексту; маркування фокуса клавіатури; наявність доступного тексту для всіх гіперпосилань; відсутність помилок у кодї вебсторінки.

За підсумками аналізу переліку недосягнутих складових можна виокремити такі найпоширеніші помилки:

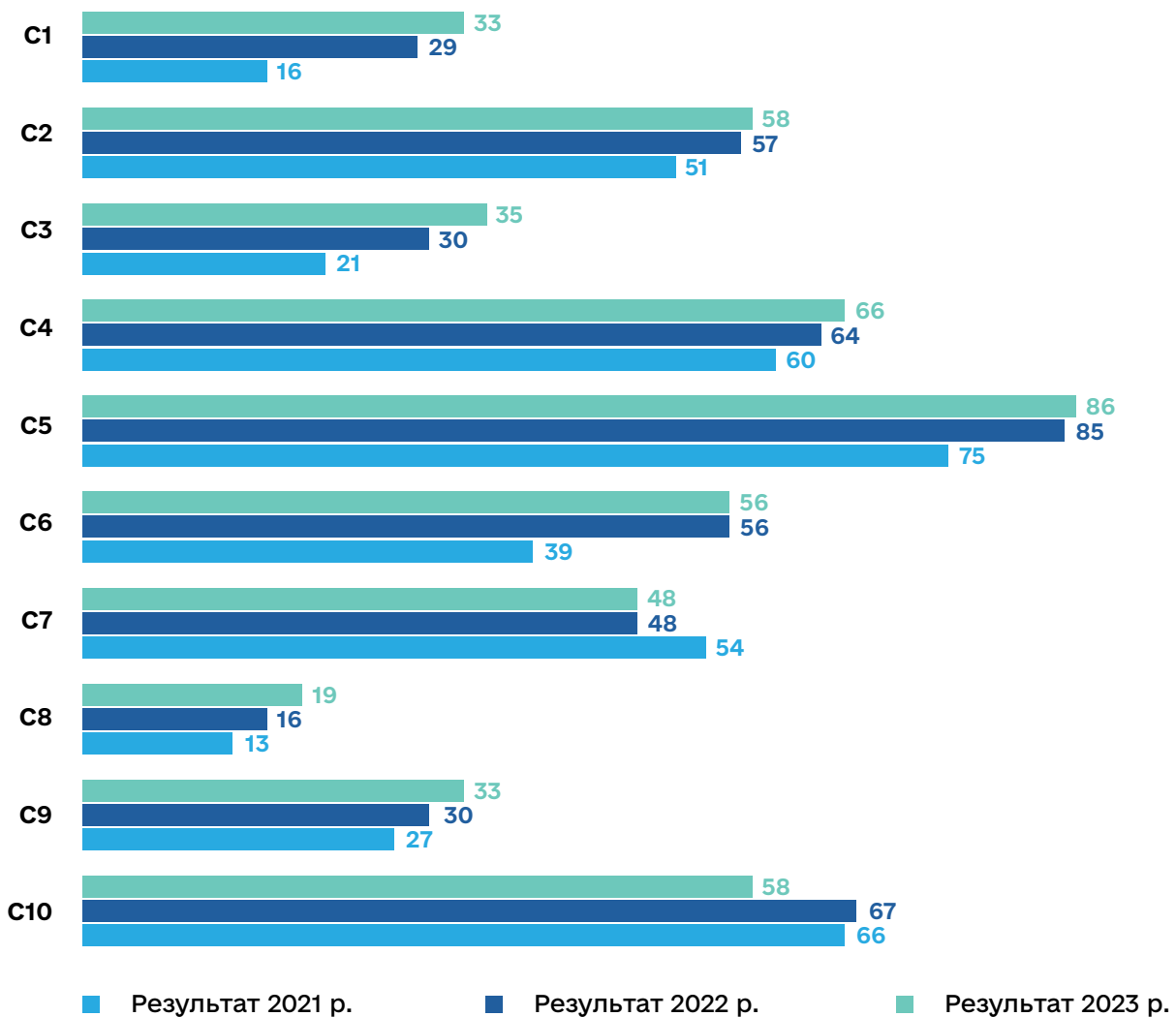
- **відсутність механізму для швидкого переходу до основного вмісту**, що ускладнює навігацію для повністю незрячих користувачів та користувачів із порушенням моторики (посилання для переходу до основного вмісту відсутнє або не працює);
- **низька контрастність тексту**, яка заважає людям із частковою втратою зору читати текст (контрастність нижча за 4,5 до 1, що є мінімальною вимогою стандарту WCAG 2.1);
- **відсутність видимого індикатора фокуса при навігації за допомогою клавіатури**, що робить таку навігацію недоступною для людей із частковою втратою зору або порушенням моторики (індикатор фокуса клавіатури зовсім не відображається або відображається не на всіх інтерактивних елементах);
- **відсутність тексту для гіперпосилань**, що робить їх незрозумілими для незрячих користувачів, які використовують програми зчитування з екрана (зазвичай це стосується посилань, що замість тексту містять зображення — іконку, піктограму чи банер);
- **наявність помилок у кодї сторінки**, зокрема у розмітці ARIA, що негативно впливає на роботу допоміжних технологій (зазвичай трапляється на складних компонентах, як-от каруселі, панелі вкладок, модальні вікна тощо).

Три найменш реалізовані складові подано у таблиці 2. Детальні рекомендації щодо досягнення кожної складової описані в розділі «Технічні рекомендації щодо усунення причин недосягнення складових» цього звіту.

Таблиця 2. Найменш реалізовані складові базової доступності

Номер і назва складової	Частка всіх перевірених вебресурсів
C8: Швидкий перехід до основного вмісту сторінки	19%
C1: Достатня контрастність тексту	33%
C9: Маркування фокуса клавіатури	33%

Якщо говорити про порівняння досягнення окремих складових упродовж 2021–2023 років, то **переважна більшість проаналізованих сайтів демонструють прогрес**. Особливо це стосується складових C1 «Достатня контрастність тексту» (зростання удвічі — з 16% до 33%), C3 «Наявність доступного тексту для всіх гіперпосилань» (з 21% до 35%) та C6 «Програмне визначення основної мови сторінки» (з 39% до 56%). При цьому за складовими C7 «Відсутність помилок у кодї сторінки» та C10 «Підтримка керування за допомогою клавіатури» спостерігається певний регрес, хоча ці характеристики й не опинилися в переліку найменш реалізованих. Лідерами з реалізації на кінець 2023 року є складові C5 «Наявність текстових міток для полів форм» та C4 «Наявність текстових міток для всіх кнопок» (86% і 66% відповідно). Зазначена динаміка відображена на графіку 1.

Графік 1. Порівняння результатів моніторингу за два роки

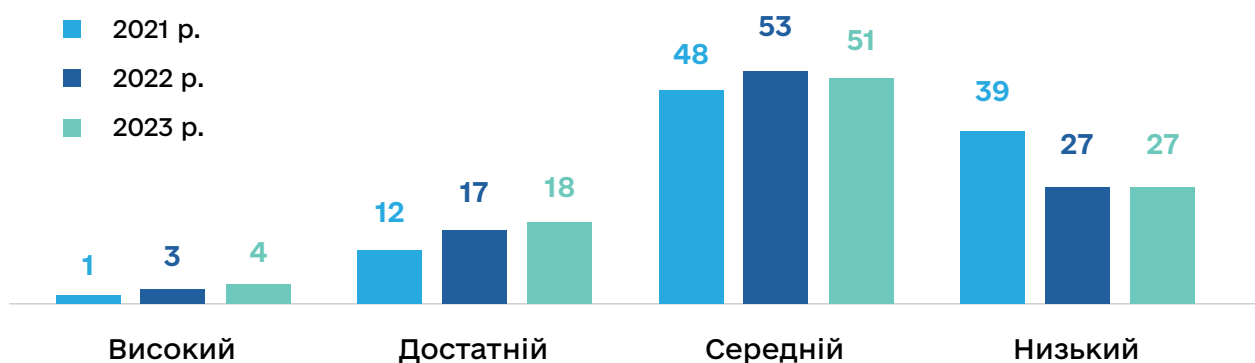
Порівняння результатів моніторингу 95 сайтів, які незмінно оцінювалися у 2022 та 2023 роках, показало такі тенденції за рік:

- 23 сайти підвищили показники базової доступності, 52 продемонстрували такий самий результат, тоді як на 20 сайтах відзначається певний регрес. Тож можна зафіксувати незначну позитивну динаміку, яка, втім, вкотре показує, що рівень вебдоступності, на жаль, може також погіршуватися.
- Серед вебсайтів, що підвищили показник базової доступності, 1 сайт покращив результат на 6 балів, 1 сайт — на 4 бали, 4 сайти — на 3 бали, 3 сайти — на 2 бали та 14 сайтів — на 1 бал.
- Серед сайтів, показник базової доступності яких знизився, 16 сайтів отримали оцінку, на 1 бал нижчу, 3 сайти — на 2 бали нижчу і 1 сайт — на 3 бали нижчу.
- Серед вебсайтів, показник базової доступності яких у 2023 році порівняно з попереднім роком зріс, лідирують сайти Вінницької обласної військової адміністрації (<http://www.vin.gov.ua>), Міністерства економіки України (<https://www.me.gov.ua>), Львівської обласної військової адміністрації (<https://loda.gov.ua/>), Полтавської обласної військової адміністрації (<https://poda.gov.ua>), Електронного кабінету особи з інвалідністю (<https://ek-cbi.msp.gov.ua>) та Волинської обласної військової адміністрації (<http://voladm.gov.ua>).

Таблиця 3. Сайти з найбільшим прогресом щодо доступності у 2023 році

Назва вебсайту	Адреса вебсайту	Оцінка у 2023 році	Прогрес за 2023 рік
Вінницька обласна військова адміністрація	http://www.vin.gov.ua	10	+6
Міністерство економіки України	https://www.me.gov.ua	7	+4
Львівська обласна військова адміністрація	https://loda.gov.ua	10	+3
Полтавська обласна військова адміністрація	https://poda.gov.ua	8	+3
Електронний кабінет особи з інвалідністю	https://ek-cbi.msp.gov.ua	8	+3
Волинська обласна державна адміністрація	http://voladm.gov.ua	7	+3

Отже, **цей раунд моніторингу передусім засвідчив, що другий рік поспіль спостерігається позитивна динаміка.** Наразі 3 зі 100 вебсайтів є повністю доступними, і загалом 4 сайти мають високий рівень доступності. До того ж, і кількість вебсайтів із покращеним рівнем доступності надалі зростає: наприклад, достатній рівень у 2021 році демонстрували лише 12% сайтів, тоді як у 2023 році цей показник досяг 18%. А кількість вебсайтів із низьким рівнем доступності, відповідно, зменшується — з 39% до 27% за 2021–2023 роки. Динаміка за три роки спостережень відображена на графіку 2.

Графік 2. Динаміка рівня доступності державних сайтів за 2021–2023 роки

Аналіз результатів чітко показує позитивний взаємозв'язок між навчанням представників органів влади з питань доступності і покращенням доступності їхніх онлайн-ресурсів. Серед установ, сайти яких мають високий показник базової доступності або суттєво підвищили доступність у 2023 році, бачимо переважно ті, представники яких зверталися за консультаціями до представників Міністерства цифрової трансформації України та UNDP в Україні або відвідували спеціалізовані тренінги з цифрової доступності.

Тож подальші подібні ініціативи щодо підвищення обізнаності з цифрової доступності, як-от проведення тренінгів та надання консультацій, вважаємо корисними та практичними. Тому рекомендовано надалі проводити навчальні заходи для держслужбовців та технічних фахівців, які відповідають за модернізацію державних сайтів.

Висновки та рекомендації

За результатами моніторингу виявлено, що 97 зі 100 вебсайтів, на жаль, надалі мають певні бар'єри у сфері доступності. Це означає, що електронні послуги, які надаються за допомогою цих онлайн-ресурсів, можуть бути частково або повністю недоступними, зокрема для людей з інвалідністю, порушеннями зору чи для людей старшого віку. З-поміж загальних рекомендацій щодо підвищення рівня доступності цих вебсайтів варто виокремити такі:

- Власникам вебсайтів, які мають низький або середній рівень базової доступності, рекомендовано ініціювати модернізацію сервісів із урахуванням критеріїв ДСТУ EN 301 549:2022.
- Власникам вебсайтів, які мають достатній або високий рівень базової доступності, але не досягли всіх складових, рекомендовано під час наступної планової модернізації виправити наявні помилки доступності та врахувати всі критерії ДСТУ EN 301 549.
- Усім власникам сайтів рекомендовано періодично проводити аудит доступності електронних ресурсів і вчасно усувати виявлені бар'єри.

Технічні рекомендації щодо усунення причин недосягнення складових

За результатами аналізу помилок, за наявності яких неможливо забезпечити досягнення складових базової доступності, сформульовано низку технічних рекомендацій, які необхідно врахувати під час модернізації вебсайтів.

Примітка: досягнення всіх 10 складових базової доступності не означає відповідності ДСТУ EN 301 549:2022. Для повної відповідності ДСТУ вебсайт має відповідати всім його критеріям, застосовуваним до вебмісту та електронних документів.

Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 1

«Достатня контрастність тексту»

Типові помилки:

- текст додаткової інформації має контраст, менший за 4,5:1;
- контраст між заливкою кнопки та текстом на ній становить менш ніж 4,5:1.

Як їх виправити:

- Необхідно підібрати кольори тексту й тла у такий спосіб, щоб:
 - а) звичайний текст мав коефіцієнт контрастності щонайменше 4,5:1;
 - б) великий текст (18 точок або 14 точок напівжирний) мав коефіцієнт контрастності не менш як 3:1.

Примітка: текст, що є частиною неактивного компонента інтерфейсу, частиною логотипу або назви бренду, не вимагає контрасту.

Для вимірювання контрастності двох кольорів можна скористатися спеціальним інструментом для перевірки контрасту, наприклад: <https://webaim.org/resources/contrastchecker/>

Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 2

«Наявність альтернативного тексту для всіх зображень»

Типові помилки:

- обкладинки новин, ілюстрації в статтях, логотипи не мають альтернативного тексту;
- декоративні зображення не приховані від скрінрідера за допомогою порожнього **alt** (**alt=""**);
- замість належного альтернативного тексту зображення містять заглушки (наприклад, "img1").

Як їх виправити:

- Необхідно надати всім зображенням, важливим для розуміння вмісту, належний альтернативний текст за допомогою **html**-атрибута **alt** або відповідного поля в адміністративній панелі сайту:
 - а) приклад належного альтернативного тексту для логотипа: **alt="Логотип Дія"**.
 - б) приклад альтернативного тексту для ілюстрації: **alt="Орнамент 'дерево життя' з квітами та пташками жовтого та блакитного кольорів на чорному фоні"**.
- Усі декоративні (неінформативні) зображення необхідно приховати від допоміжних технологій за допомогою порожнього альтернативного тексту (приклад: alt="").

Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 3

«Наявність доступного тексту для всіх гіперпосилан»

Типові помилки:

- посилання на соціальні мережі містять лише іконки соціальних мереж, а текстова мітка не надається;
- обкладинки новин чи статей є клікабельними, однак не мають альтернативного тексту, через що посилання, всередині якого вміщено зображення, не має тексту для скрінрідера.

Як їх виправити:

- Необхідно переконатися, що всі гіперпосилання мають видимий текст або прив'язане до них зображення (наприклад, піктограму).
- Якщо замість тексту використовується зображення, необхідно переконатися, що це зображення має належний альтернативний текст.
- Необхідно переконатися, що текст посилання дає змогу зрозуміти мету останнього.
- Якщо для посилання неможливо додати видимий текст, оскільки використовується піктограма або зображення тексту, необхідно додати атрибут **aria-label** (приклад: **aria-label="Дізнатись більше про проєкт Дія"**).

*Примітка: атрибут **aria-label** дає змогу додати текстову мітку, яка не відображається візуально, а доступна лише для програм зчитування з екрана — скрінрідерів, якими користуються незрячі користувачі.*

Приклад належного тексту для посилання на сторінку в соціальній мережі, поданого за допомогою атрибута **aria-label**: **aria-label="Дія у Facebook (відкриється у новому вікні)"**.

Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 4

«Наявність текстових міток для всіх кнопок»

Типові помилки:

- кнопка пошуку, кнопки для надсилання форм, кнопки для показу додаткового вмісту позначені графічною іконкою без текстової мітки для скрінрідера.

Як їх виправити:

- Необхідно переконатися, що всі кнопки мають текстову мітку.
- Якщо замість видимої текстової мітки використовується зображення (наприклад, піктограма), необхідно переконатися, що це зображення має належний альтернативний текст.
- Необхідно переконатися, що текстова мітка кнопки дає змогу зрозуміти призначення цієї кнопки.
- Якщо неможливо додати видиму текстову мітку для кнопки або альтернативний текст для зображення, пов'язаного з цією кнопкою, необхідно додати атрибут **aria-label** (приклад: **aria-label="Авторизуватись"**).

Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 5

«Наявність текстових міток для полів форм»

Типові помилки:

- поле не має мітки;
- замість мітки використовується атрибут **placeholder**;
- мітка знаходиться поруч із полем, але не пов'язана з ним програмно.

Як їх виправити:

- Необхідно переконатися, що всі поля, прапорці, радіокнопки та списки вибору мають видиму мітку, яка програмно пов'язана з цим полем. Щоб пов'язати мітку з полем, слід використовувати тег **<label>** з атрибутом **for** або **aria-labelledby**.
- Необхідно переконатися, що замість мітки не використовується атрибут **placeholder**, а отже, після введення інформації в поле мітка не зникає. Атрибут **placeholder** має використовуватися лише для демонстрації прикладу введення даних.
- Необхідно переконатися, що текст мітки дає змогу зрозуміти призначення поля.
- Пошукова форма, що позначена певним чином і має поруч кнопку із піктограмою пошуку (зображення лупи), не обов'язково повинна мати видиму мітку, але у цьому випадку рекомендовано додавати до пошукового поля мітку для користувачів програм зчитування з екрана, використовуючи атрибут **aria-label** (приклад: **aria-label="Пошук"**).

Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 6

«Програмне визначення основної мови сторінки»

Типові помилки:

- мова сторінки не вказана;
- мова вказана неправильно (наприклад, для української мови встановлено атрибут англійської мови **"en"**);

- використовується неправильний атрибут (наприклад, **“ua”** замість **“uk”** для української мови).

Як їх виправити:

- Необхідно встановити для елемента **<html>** атрибут **lang** із коректним значенням:
 - а) на сторінках, мова вмісту яких українська, необхідно встановити атрибут **lang=“uk”**.
Примітка: значення **“ua”** є некоректним;
 - б) на сторінках, мова вмісту яких англійська, необхідно встановити **lang=“en”**.

Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 7

«Відсутність помилок у кодї сторінки»

Типові помилки:

- кілька разів використовується одне й те саме значення **id**;
- використовується атрибут **aria-hidden=“true”** для фокусованих елементів;
- використовуються **ARIA**-атрибути, які не підтримуються для певної ролі елемента (наприклад, **aria-expanded** для **role=“tab”**);
- використовуються неіснуючі **ARIA**-ролі.

Як їх виправити:

- На сторінці не можна використовувати кілька елементів із однаковим ідентифікатором (атрибутом **id**).
- Необхідно переконатися, що в разі використання на сайті **ARIA**-розмітки її застосування відповідає специфікації **WAI-ARIA**².

Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової 8

«Надання механізму для швидкого переходу до основного вмісту сторінки»

Типові помилки:

- немає посилання для переходу до основного вмісту;
- посилання для переходу до основного вмісту не працює.

Як їх виправити:

- Необхідно додати в шапці сайту посилання для швидкого переходу до основного вмісту³.

Принцип роботи механізму такий: користувач, відкривши сторінку, натискає клавішу **tab** -> фокус потрапляє на посилання **«Перейти до основного вмісту»** -> користувач натискає клавішу **enter** -> фокус переноситься на початок основного вмісту сторінки, оминаючи меню та інший другорядний вміст.

2 Огляд WAI-ARIA. URL: <https://www.w3.org/WAI/standards-guidelines/aria/>

3 Використання посилань для швидкого переходу до основного вмісту сторінки. URL: <https://webaim.org/techniques/skipnav/>

Рекомендації щодо усунення причин недостиження складової 9

«Маркування фокуса клавіатури»

Типові помилки:

- індикатор фокуса клавіатури зовсім не відображається;
- індикатор фокуса клавіатури відображається не на всіх посиланнях чи інших інтерактивних елементах.

Як їх виправити:

- Необхідно перевірити, чи не використовується **CSS**-властивість `outline: none`; якщо використовується — слід видалити її з файлу стилів (**CSS**); після цього браузер позначатиме фокус автоматично. Цього достатньо для відповідності вимогам.
- Рекомендовано додати покращені стилі фокуса. Покращення можуть містити інший колір тла, інший колір фокуса, контур або рамку.

Рекомендації щодо усунення причин недостиження складової 10

«Підтримка керування за допомогою клавіатури»

Типові помилки:

- підменю головного меню неможливо розгорнути за допомогою клавіатури (після натискання `Enter` не відбувається нічого або відбувається перехід за посиланням);
- елемент, що відіграє роль кнопки (наприклад, іконка для переходу у версію для людей із порушенням зору), створено без використання тегу `<button>` або додавання атрибута `tabindex="0"`, через що фокус клавіатури на елементі не працює.

Як їх виправити:

- Стандартні інтерактивні елементи, як-от кнопки (`<button>`), посилання (``), поля (`<input>`), списки вибору (`<select>`) тощо, завжди доступні для керування за допомогою клавіатури. Ця можливість підтримується в усіх операційних системах. Проблеми з доступністю зазвичай пов'язані з використанням власних (кастомних) інтерактивних елементів. Отже, за можливості рекомендовано використовувати стандартні інтерактивні елементи.
- Якщо використовується власний інтерактивний елемент, необхідно переконатися, що він має атрибут `tabindex="0"`.
- Якщо використовується власний складний інтерактивний елемент (комбінований список, радіокнопки, карусель), необхідно переконатися, що роль, стан та інші властивості елементів передаються допоміжним технологіям за допомогою ARIA. Рекомендовано порівняти розмітку ARIA на сайті зі зразком на сайті WAI-ARIA⁴.

4 Практики WAI-ARIA. URL: <https://www.w3.org/TR/wai-aria-practices-1.1/>

Додаток 1.

Технічний звіт за результатами моніторингу

I. Загальна інформація

Назва показника	Базова доступність
Звітний період із	1 жовтня 2023 р.
Звітний період по	30 листопада 2023 р.
Джерело даних	Браузер: Google Chrome 118.0.0.0. Розширення для браузера: Accessibility Insights for Web 2.40.0 (axe-core 4.7.2)

II. Вебсайти, складові показника та їх оцінки

У таблиці 1 подано результати оцінювання складових показника базової доступності 100 вебсайтів.

Скорочення, використані в таблиці 1:

С1–С10 — оцінка відповідної складової (від 1 до 10).

ОБД 2023 — оцінка базової доступності за 2023 рік (поточний рік).

ОБД 2022 — оцінка базової доступності за 2022 рік.

ОБД 2021 — оцінка базової доступності за 2021 рік.

Прогрес / рік — різниця між оцінками базової доступності за 2023 р. і 2022 р.

Прогрес / 2 роки — різниця між оцінками базової доступності за 2023 р. і 2021 р.

Н — результати порівняння недоступні, оскільки сайт не оцінювався у відповідному році.

Таблиця 1. Детальні результати моніторингу

#	Посилання	Назва	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	ОБД 2023	ОБД 2022	ОБД 2021	Прогрес / рік	Прогрес / 2 роки
1.	https://www.kmu.gov.ua/	Сайт Кабінету Міністрів	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	4	4	4	0	0
2.	https://www.president.gov.ua/	Офіційне інтернет-представництво Президента України	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3	2	2	1	1
3.	https://www.rada.gov.ua/	Офіційний вебпортал Верховної ради України	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2	3	2	-1	0
4.	https://ssu.gov.ua/	Сайт Служби безпеки України	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	3	4	3	-1	0
5.	https://bank.gov.ua/	Сайт Національного банку України	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	7	6	5	1	2
6.	https://minagro.gov.ua	Міністерство аграрної політики та продовольства	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	3	4	2	-1	1
7.	https://mev.gov.ua	Міністерство енергетики України	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	5	6	1	-1	4
8.	https://minre.gov.ua/	Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	5	6	6	-1	-1
9.	https://mms.gov.ua/	Міністерство молоді та спорту України	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	5	5	5	0	0
10.	https://thedigital.gov.ua/	Міністерство цифрової трансформації України	0	1	0	1	1	1	0	1	0	1	6	6	5	0	1
11.	https://www.me.gov.ua/	Міністерство економіки України	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	7	3	3	4	4
12.	http://mvs.gov.ua/	Міністерство внутрішніх справ України	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	5	6	5	-1	0
13.	https://mepr.gov.ua/	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	3	2	3	1	0
14.	https://mfa.gov.ua/	Міністерство закордонних справ України	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	-1	-1
15.	https://mtu.gov.ua/	Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	5	4	3	1	2
16.	https://mkip.gov.ua/	Міністерство культури та інформаційної політики України	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	5	4	4	1	1
17.	https://www.mil.gov.ua/	Міністерство оборони України	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	5	6	3	-1	2
18.	https://mon.gov.ua/ua	Міністерство освіти і науки України	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	3	5	3	-2	0

#	Посилання	Назва	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	ОБД 2023	ОБД 2022	ОБД 2021	Прогрес / рік	Прогрес / 2 роки
19.	https://moz.gov.ua/	Міністерство охорони здоров'я України	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2	3	4	-1	-2
20.	https://dsp.gov.ua/	Державна служба України з питань праці	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	5	Н	Н	Н	Н
21.	https://www.msp.gov.ua/	Міністерство соціальної політики України	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	6	7	4	-1	2
22.	https://mva.gov.ua/ua	Міністерство у справах ветеранів України	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	3	3	3	0	0
23.	https://mof.gov.ua/uk	Міністерство фінансів України	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	6	6	6	0	0
24.	https://minjust.gov.ua/	Міністерство юстиції України	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	4	4	4	0	0
25.	https://mspu.gov.ua	Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	3	3	4	0	-1
26.	https://id.gov.ua/	Інтегрована система електронної ідентифікації	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	5	5	5	0	0
27.	https://data.gov.ua/	Єдиний державний вебпортал відкритих даних	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	5	5	5	0	0
28.	https://diia.gov.ua	Загальнодержавний сервіс Дія	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0
29.	https://osvita.diia.gov.ua	Дія.Освіта	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	3	2	2	1	1
30.	https://business.diia.gov.ua	Дія.Бізнес	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	7	7	7	0	0
31.	https://court.gov.ua/fair/	Пошук судових справ	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	4	5	Н	-1	Н
32.	https://guide.diia.gov.ua/	Гід з державних послуг	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	5	5	6	0	-1
33.	https://center.diia.gov.ua/	Дія Центр	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	4	4	4	0	0
34.	https://city.diia.gov.ua/	Дія City	1	0	0	1	1	1	0	0	0	1	5	5	4	0	1
35.	https://e.land.gov.ua/services	Вебресурс електронних послуг Держгеокадастру	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	6	7	7	-1	-1
36.	https://cabinet.tax.gov.ua/	Електронний кабінет платника податків ДПС	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	5	8	6	-3	-1
37.	https://asvpweb.minjust.gov.ua/#/search-debtors	Пошук виконавчих проваджень	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	5	3	Н	2	Н

#	Посилання	Назва	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	ОБД 2023	ОБД 2022	ОБД 2021	Прогрес / рік	Прогрес / 2 роки
38.	https://portal.pfu.gov.ua/sidebar/Templates/Default	Портал електронних послуг ПФУ	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	4	4	4	0	0
39.	https://rezerv.gov.ua/	Державне агентство резерву України	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	6	5	Н	1	Н
40.	https://policy.mtsbu.ua/	Перевірка чинності страхового полісу ОСАГО	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	6	6	Н	0	Н
41.	https://corruptinfo.nazk.gov.ua/	Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	4	5	Н	-1	Н
42.	https://legalaid.gov.ua/	Безоплатна правова допомога	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	8	8	Н	0	Н
43.	https://fiu.gov.ua	Державний фінмоніторинг	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	5	7	Н	-2	Н
44.	https://e-services.davr.gov.ua	Портал електронних послуг, Державне агентство водних ресурсів України	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	8	8	8	0	0
45.	https://e-services.msp.gov.ua/	Призначення допомоги при народженні дитини	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	7	7	7	0	0
46.	https://wanted.mvs.gov.ua/passport/	Перевірка паспорта в базі викрадених або втрачених	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	7	7	Н	0	Н
47.	https://dmsu.gov.ua/services/online.html	Запис до електронної черги онлайн	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	3	3	3	0	0
48.	https://bf.diiia.gov.ua/	Дія.Безбар'єрність	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	10	Н	0	Н
49.	https://www.spfu.gov.ua/	Фонд державного майна України	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	4	3	3	1	1
50.	https://dpsu.gov.ua/ua/map	Інтерактивна мапа пунктів пропуску / КПВВ	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	3	2	4	1	-1
51.	https://lms.e-school.net.ua/	Всеукраїнська школа онлайн	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8	8	Н	0	Н
52.	https://registry.edbo.gov.ua/	Реєстр суб'єктів освітньої діяльності	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	7	8	3	-1	4
53.	https://e-services.dsns.gov.ua/	Портал електронних послуг	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	7	7	7	0	0
54.	https://nszu.gov.ua/	Національна служба здоров'я України	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	3	Н	Н	Н	Н

#	Посилання	Назва	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	ОБД 2023	ОБД 2022	ОБД 2021	Прогрес / рік	Прогрес / 2 роки
55.	https://spending.gov.ua/login	Єдиний вебпортал використання публічних коштів	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	4	3	3	1	1
56.	https://acskidd.gov.ua/manage-certificates	Повторне (дистанційне) формування сертифікатів за електронним запитом	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	4	4	3	0	1
57.	https://czo.gov.ua/verify	Онлайн-сервіс перевірки кваліфікованого електронного підпису чи печатки для електронних документів	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	8	6	5	2	3
58.	https://nads.gov.ua/	Національне агентство України з питань державної служби	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	4	Н	Н	Н	Н
59.	https://info.edbo.gov.ua/edu-documents/	Реєстр документів про освіту	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	6	6	4	0	2
60.	https://dsns.gov.ua/	ДСНС	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	6	5	Н	1	Н
61.	https://id.court.gov.ua/	Електронний суд	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	8	8	7	0	1
62.	https://online.minjust.gov.ua/dokumenty/choise	Онлайн будинок юстиції	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	3	3	3	0	0
63.	https://wanted.mvs.gov.ua/searchtransport/	Транспортні засоби у розшуку	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	7	7	6	0	1
64.	https://petition.president.gov.ua/	Електронні петиції, представництво Президента України	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	4	4	4	0	0
65.	https://itd.rada.gov.ua/services/Account/LogOn?returnUrl=%2Fservices%2FPetition%2FCreate	Електронні сервіси	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	6	6	7	0	-1
66.	http://www.drlz.com.ua/	Реєстр лікарських засобів	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	7	7	Н	0	Н
67.	https://nabu.gov.ua/	Національне антикорупційне бюро України	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	4	Н	Н	Н	Н
68.	https://reyestr.court.gov.ua/	Єдиний державний реєстр судових рішень	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	6	6	6	0	0
69.	https://ek-cbi.msp.gov.ua/	Електронний кабінет особи з інвалідністю	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	8	5	Н	3	Н

#	Посилання	Назва	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	ОБД 2023	ОБД 2022	ОБД 2021	Прогрес / рік	Прогрес / 2 роки
70.	https://www.npu.gov.ua/	Національна поліція України	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	5	Н	Н	Н	Н
71.	https://ern.minjust.gov.ua/pages/default.aspx	Єдиний реєстр нотаріусів	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	5	6	5	-1	0
72.	https://apostille.minjust.gov.ua/	Єдиний реєстр апостилів	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	4	4	4	0	0
73.	https://pasport.org.ua/poslugi	Послуги центрів «Паспортний сервіс»	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	6	6	6	0	0
74.	https://e-construction.gov.ua/	Портал державної електронної системи у сфері будівництва	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	4	6	4	-2	0
75.	https://usr.minjust.gov.ua/content/free-search	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (безкоштовний пошук)	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	7	7	7	0	0
76.	http://cg.gov.ua/	Чернігівська обласна державна адміністрація	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	3	3	2	0	1
77.	http://www.vin.gov.ua/	Вінницька обласна державна адміністрація	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	4	3	6	7
78.	http://voladm.gov.ua/	Волинська обласна державна адміністрація	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	7	4	4	3	3
79.	http://adm.dp.gov.ua/	Дніпропетровська обласна державна адміністрація	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0
80.	http://dn.gov.ua/	Донецька обласна державна адміністрація	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0
81.	https://oda.zht.gov.ua/	Житомирська обласна державна адміністрація	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	4	2	3	2	1
82.	https://carpathia.gov.ua/	Закарпатська обласна державна адміністрація	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	3	2	2	1	1
83.	https://www.zoda.gov.ua/	Запорізька обласна державна адміністрація	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2	2	3	0	-1
84.	https://www.if.gov.ua/	Івано-Франківська обласна державна адміністрація	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	2	2	0	0
85.	http://koda.gov.ua/	Київська обласна державна адміністрація	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	5	4	6	1	-1

#	Посилання	Назва	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	ОБД 2023	ОБД 2022	ОБД 2021	Прогрес / рік	Прогрес / 2 роки
86.	http://www.kr-admin.gov.ua/	Кіровоградська обласна державна адміністрація	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	5	5	5	0	0
87.	http://www.loga.gov.ua/	Луганська обласна державна адміністрація	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	5	5	3	0	2
88.	https://loda.gov.ua/	Львівська обласна державна адміністрація	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	7	0	3	10
89.	http://www.mk.gov.ua/	Миколаївська обласна державна адміністрація	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	4	4	3	0	1
90.	https://oda.od.gov.ua/	Одеська обласна державна адміністрація	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	5	5	4	0	1
91.	https://poda.gov.ua/	Полтавська обласна державна адміністрація	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8	5	5	3	3
92.	https://www.rv.gov.ua/	Рівненська обласна державна адміністрація	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	2	2	0	0
93.	http://sm.gov.ua/	Сумська обласна державна адміністрація	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	6	6	5	0	1
94.	https://oda.te.gov.ua/	Тернопільська обласна державна адміністрація	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	3	2	2	1	1
95.	https://kharkivoda.gov.ua/	Харківська обласна державна адміністрація	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	9	9	5	0	4
96.	https://khoda.gov.ua/	Херсонська обласна державна адміністрація	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	3	3	3	0	0
97.	http://www.adm.km.ua/	Хмельницька обласна державна адміністрація	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	3	4	4	-1	-1
98.	https://ck-oda.gov.ua/	Черкаська обласна державна адміністрація	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	4	4	4	0	0
99.	https://bukoda.gov.ua/	Чернівецька обласна державна адміністрація	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	3	3	3	0	0
100.	https://grants.vzaemo.diia.gov.ua	Простір електронних конкурсів	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	4	4	4	0	0
Загалом досягнуто (в балах)			33	58	35	66	86	56	48	19	33	58					
Загалом досягнуто (у відсотках)			33%	58%	35%	66%	86%	56%	48%	19%	33%	58%					

Додаток 2.

Методика моніторингу базової доступності

Загальні положення

Ця методика визначає:

- основні складові показника моніторингу рівня базової доступності вебсайтів державних органів влади для користувачів із порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, мовлення та інтелектуального розвитку, а також із різними комбінаціями порушень відповідно до ДСТУ ISO/IEC 40500:2015 «Інформаційні технології. Настанова з доступності вебконтенту W3C (WCAG) 2.0» (далі — моніторинг доступності);
- величини балів, якими зазначені складові вимірюються;
- механізм здійснення оцінки досягнення показників і їх складових;
- складання та подання звітності про результати моніторингу (далі — звітність з моніторингу).

У методиці терміни вживаються у значенні, наведеному в постанові Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 року №3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» та ДСТУ ISO/IEC 40500:2015 «Інформаційні технології. Настанова з доступності вебконтенту W3C (WCAG) 2.0».

I. Складові показника доступності та величина балів, якими вони вимірюються

Перелік основних складових показника визначено в *Додатку 1*.

Складові показника доступності базуються на ДСТУ EN 301 549:2022. Відповідність складових показника доступності критеріям стандарту WCAG 2.1 визначено в *Додатку 1*.

Складові показника доступності слід розуміти з урахуванням такого:

Складова 1. Достатня контрастність тексту — коефіцієнт контрастності будь-якого тексту на сторінці відносно тла становить не менше ніж 4,5:1.

Складова 2. Наявність альтернативного тексту для всіх зображень — усі зображення мають альтернативний текст, наданий за допомогою атрибуту alt. Якщо одне або декілька зображень не мають альтернативного тексту, **складова вважається недосягнутою**.

Складова 3. Наявність доступного тексту для всіх гіперпосилань — гіперпосилання або мають видимий текст, або, якщо замість видимого тексту використовується піктограма чи зображення, надається прихована текстова мітка, доступна для програм зчитування з екрана. Якщо одне або декілька гіперпосилань не мають доступного тексту, **складова вважається недосягнутою**.

Складова 4. Наявність текстових міток для всіх кнопок — кнопки мають видимий текст або, якщо замість видимого тексту використовується піктограма або зображення, надається текстова мітка, доступна для програм зчитування з екрана. Якщо одна або декілька кнопок не мають текстової мітки, **складова вважається недосягнутою**.

Складова 5. Наявність текстових міток для полів форм — кожне поле має текстову мітку, яка описує його призначення і не зникає після введення інформації. Якщо одне або декілька полів не мають текстових міток або текстова мітка зникає після введення інформації у це поле, **складова вважається недосягнутою**.

Складова 6. Програмне визначення основної мови сторінки — основна мова сторінки вказана за допомогою атрибуту lang. Якщо атрибут lang відсутній або його значення не відповідає мові, якою подано вміст сторінки, **складова вважається недосягнутою**.

Складова 7. Відсутність помилок у кодї сторінки — код сторінки відповідає специфікації HTML та інших мов, які використовуються, наприклад WAI ARIA. Якщо сторінка містить більше одного елемента з однаковим значенням атрибута id або порушення правил розмітки WAI ARIA, **складова вважається недосягнутою**.

Складова 8. Надання механізму для швидкого переходу до основного вмісту сторінки — якщо перед основним вмістом сторінки розміщено меню або інший другорядний вміст, то в шапці сайту розташовано посилання, при натисканні на яке відбувається перехід до початку основного вмісту сторінки.

Складова 9. Маркування фокуса клавіатури — під час навігації за допомогою клавіатури положення фокуса клавіатури можна визначити візуально. Якщо при навігації за допомогою клавіатури маркування одного або декількох елементів відсутнє, **складова вважається недосягнутою**.

Складова 10. Підтримка керування за допомогою клавіатури — всі гіперпосилання, кнопки, поля введення та інші елементи, які можуть отримувати фокус за допомогою мишки, також можуть отримувати фокус за допомогою клавіатури. Якщо один або декілька елементів, які можуть отримувати фокус мишки, не отримують фокус клавіатури, **складова вважається недосягнутою**.

II. Оціночні дані

Оцінка досягнення показника та його складових проводиться на основі оціночних даних, отриманих у результаті візуального огляду сторінок сайту та аналізу коду сторінок сайту за допомогою спеціальних інструментів, призначених для перевірки доступності.

Суб'єкти моніторингу та органи, які беруть участь у проведенні моніторингу, за власним рішенням визначають джерело оціночних даних для кожної складової показника, якщо інше не визначено порядком інформаційної взаємодії між системою моніторингу та електронними інформаційними ресурсами зазначених суб'єктів та органів.

III. Оцінка досягнення показника базової доступності та його складових

Оцінка досягнення складових показника за одиницею вимірювання «1/0»

Якщо за оціночними даними складова показника:

- 1) досягнута — проставляється одиниця вимірювання складової показника «1». У такому разі оцінка дорівнює 1 балу;
- 2) не досягнута — проставляється одиниця вимірювання показника «0». У такому разі оцінка дорівнює 0 балів.

Оцінка досягнення показника базової доступності за одиницею вимірювання «0-10»

Показник базової доступності дорівнює сумі балів усіх його складових.

Визначення рівня базової доступності

Рівень базової доступності сайту розраховується на основі показника базової доступності за такою шкалою:

- 0–3 бали — низький рівень базової доступності;
- 4–6 балів — середній рівень базової доступності;
- 7–8 балів — достатній рівень базової доступності;
- 9–10 балів — високий рівень базової доступності.

IV. Порядок складання та подання звітності з моніторингу

Форма звітності з моніторингу визначена в додатку 2. Ця форма складається із 3 розділів.

У розділі 1 «Загальна інформація»:

- у рядку «Назва показника» — зазначається назва показника «Базова доступність»;
- у рядках «Звітний період із» та «Звітний період до» — зазначається відповідно дата початку та закінчення звітного періоду у форматі дд.мм.рррр. Датою початку поточного звітного періоду є дата, наступна за датою закінчення попереднього звітного періоду;
- у графі «Джерело даних» — вказується програмне забезпечення, яке використовувалося для збору даних.

У розділі 2 «Вебсайти, складові показника та їх оцінки»

- у графі «Вебсайт» — адреса вебсайту (наприклад: kmi.gov.ua);
- у графі «1», «2», ..., «10» — зазначається відповідна оцінка складової від 1 до 10 для цього вебсайту (0 або 1);
- у графі «Базова доступність» — вказується значення показника «Базова доступність» цього вебсайту (від 0 до 10).

У розділі 3 «Перелік недодягнутих складових показника та рекомендації щодо усунення причин недодягнення» — зазначаються складові показника, які не були досягнуті, а також рекомендовані дії, спрямовані на усунення вказаних причин.

Додаток А до Методики.

Складові показника базової доступності

Складова	Критерій успішності WCAG
1. Достатня контрастність тексту	1.4.3
2. Наявність альтернативного тексту для всіх зображень	1.1.1
3. Наявність доступного тексту для всіх гіперпосилань	4.1.2
4. Наявність текстових міток для всіх кнопок	4.1.2
5. Наявність текстових міток для полів форм	4.1.2
6. Програмне визначення основної мови сторінки	3.1.1
7. Відсутність помилок у коді сторінки	4.1.1
8. Надання механізму для швидкого переходу до основного вмісту сторінки	2.4.1
9. Маркування фокуса клавіатури	2.4.7
10. Підтримка керування за допомогою клавіатури	2.1.1

Додаток Б до Методики.

Приклад Форми звітності з проведення моніторингу

I. Загальна інформація

Назва показника	Базова доступність
Звітний період із	
Звітний період по	
Джерело даних	(програмне забезпечення, яке використовувалося для збору даних)

II. Вебсайти, складові показника та їх оцінки

Вебсайт	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	Базова доступність
(site.gov.ua)											

III. Перелік недосягнутих складових показника та рекомендації щодо усунення причин недосягнення

_____ (код та назва складової)

Кількість сайтів, що не досягли цієї складової: ___%

Рекомендації щодо усунення причин недосягнення складової: _____

